

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 128 (2690) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 június 6

Berlin csak azt kívánja Franciaországtól, hogy megvédje saját birtokait

Dentz tábornok felhívása a keleti francia csapatokhoz. — Anglia kénytelen átengedni Amerikának a mosszuli kőolajforrásokat (?)

Rómából jelentik: (Stefani) Kréta elfoglalása után a háboru látszólag nyugalmi szakaszhoz érkezett. Ezzel kapcsolatban a Stampa megjegyzi, hogy az egész világ tudja, mit jelent a katonai hadműveletek időleges szünete. Kétségteljesen előkészületi időszakról van szó. Az események arra mutatnak, hogy a tengely légi és tengeri ereje hamarosan uralma alá veszi az egész Földközi tengert.

Az angol jelentésekkel ellentétben, amelyek szerint az angolok megszállták Mossult, csütörtökön azt jelentették Mossulból, hogy a harcok a város körül tovább tartanak. Az olajforrások egyrésze a jelentések szerint lángokban áll.

Stockholmból jelentik: A Magyarország különtudósítójának jelentése szerint Isztanbulból olyan hír érkezett, hogy az amerikai Texais Oil Co. olajtársaság tárgyalásokat folytat az érdekelt angol olajvállalatokkal, az angol tulajdonban lévő mosszuli olajmező megvásárlására nézve és hogy ezek a tárgyalások már a befejezés felé közelednek. A brit tulajdonban lévő mosszuli olajmezők eladásáról folyó amerikai-angol tárgyalások küszöbönálló befejezésének híre a legszörnyesebb körökben keltett nagy feltűnést, mert Anglia évtizedekig harcolt minden eszközzel azért, hogy kezébe kaparintsa a számára annyira fontos közelkeleti olajlelőfordulásokat. A háborus helyzet azonban, úgy látszik, arra kényszeríti a legkülönbözőbb okoknál fogva Angliát, hogy ezeket a természet-kincseket átengedje Amerikának.

Amerika — ugylátszik — jól érti hozzá, hogy az adott pillanatban saját hasznára fordítsa azt a nehéz helyzetet, amelybe Anglia a háboru folytán került.

WEYGAND TABORNOKKAL EGYÜTT A TUNISZI ÉS SZENEGALI KORMÁNYZÓ IS VICHYBEN TÁRGYAL

Zürichből jelentik: (B. T.) A svájci lapok jelentése szerint a vichyi tárgyalások előterében a francia gyarmatbirodalom védelmének kérdése áll.

Weygand tábornok még mindig Vichyben van, ahová a szenegáli és a tuniszi kormányzó is megérkezett.

Dentz tábornok, Sziria kormányzója csütörtökön rádiószózatot intézett a francia csapatokhoz, amelyben kijelentette, hogy rövid idővel elégett repülőgépek szálltak le Sziriában, amelyek azóta visszatértek nyugatra. A tábornok hangsúlyozta, hogy Franciaországnak eltökélt szándéka, hogy a gyarmatbirodalmát minden esetleges támadással szemben megvédi.

A Neue Zürcher Zeitung ankarai kü-

löntudósítójának jelentése szerint egy francia tiszt, aki a minap érkezett Beirutból Ankarába, kijelentette, hogy Sziriában nincsenek sem német gépek, sem német katonák. Az aleppoi és rajaki repülőtereken található gépek részben megrongálódottak, részben motordefektusuk van. A francia tiszt közölte, hogy ezeken a repülőtereken csak kisebb számú léghárító katonaság teljesít szolgálatot.

Londonból jelentik: Az angol rádió jelentése szerint francia repülőgépek

bombátámadást intéztek az angol fennhatóság alatt álló Transzjordánia fővárosa, Amman ellen. A francia támadás nyilván megtorlás akart lenni Sziria fővárosának, Beirutnak angol részről történt többszörös bombázásáért.

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok és Franciaország viszonya egyre nagyobb mértékben kiéleződik. A viszony megromlását amerikai részről már le is szögezték: a külügyminiszter a csütörtöki sajtókonferencián nyíltan megfenyegette Franciaországot

„Az a fontos, hogy Franciaország éljen“

Vichyből jelentik: (NTI) Dentz tábornok, Sziria főbiztosa, a keleti francia csapatokhoz beszédet intézett. Kijelentette, hogy mindenekelőtt el akarja oszlatni azt a ködöt, amellyel az esztelen propaganda igyekezett előtűk a láthatárt elhomályosítani.

— Azt állították — mondotta a tábornok — hogy német csapatok vették fel a francia ezredket és ez utóbbiak kivonultak. Ez nem igaz. Sem ma, sem ezeelő nem voltak német csapatok Sziriában. A kormány elhatározta, hogy megváltoztatja a Németországgal szemben folytatott politikáját, mert azt akarta, hogy a demarkációs vonallal kettészakított, jövőjében veszélyeztetett Franciaország életben maradjon. Mit vár a kormány ettől a politikától? Egyszerűen azt, hogy Franciaország a jövő télen nem pusztul el. Az a fontos, hogy Franciaország éljen. Ez a valóság. Mit követelnek ezért tőlünk? Egyszerűen azt — és ezt követeli tőlünk a tábornagy is — hogy megtartsuk birtokunkban azokat a területeket, amelyeket ránk bízta. Kérdem, olyasmi ez, ami nem egyeztethető össze a becsülettel? A parancs világos: megőrizni birtokainkat. Tudom, hogy ezt teljesíteni fogjátok, mert ez a parancs olyan tiszta, mint a tábornagy kardja. Ha szűkég lesz rá, megragadjátok a fegyvert és a harcokosik kormánykerekét és kibontjátok a zászlót, azt a zászlót, amely Sziria és Libanon zászlójával leng együtt.

Molotov Tokióba utazik

Tokióból jelentik: (Stefani) A Hosi című lapon nagyon jó forrásból származó jelentése szerint Molotov kijelentette, hogy szeretne még e nyári folyamán Japánba látogatni, hogy vizsgálja Macuoka látogatását.

Washingtonból jelentik: (NTI): A képviselőház pénzügyi bizottsága elfogadta az Egyesült Államok hadseregének 10 milliárdos költségvetését.

Newyorkból jelentik: (NTI): A Newyork World Telegramm washingtoni jelentése szerint a Londonból visszatért megfigyelők az Angliának nyújtott segítséget nem mondják kielégítőnek. Teljes a véleménykülönbség afelől, hogy Roosevelt kész-e pillanatnyilag a tényleges beavatkozásra. Az elnököt nyilvánvalóan befolyásolja az a tény, hogy az Egyesült Államok nincs felkészülve az európai háborura, azaz a két óceánon folytatandó küzdelemre. Az Egyesült Államok 1943. sőt 45 előtt nem lesz ütőképés. Katonai szakértők azon a véleményen vannak, hogy Amerika hadbalépése sem mentené meg a brit világbirodalmat. Az Egye-

sült Államok közvéleménye és a kongresszus többsége a hadbalépés ellen van. Angol részről erős nyomást gyakorolnak Rooseveltre és nyomást fejtenek ki az elnök katonai tanácsadói is

MINDEN KÉPZELETET FELÜLMULT AZ ALEXANDRIA ELLENI NÉMET TÁMADÁS

Beirutból jelentik: Kairói jelentés szerint az Alexandria ellen intézett légitámadás minden képzeletet felülmúló volt. Ilyen támadást még nem intéztek egyiptomi város ellen. A kikötőnegyedben a néme bombák olyan súlyos sérüléseket okoztak, hogy az egész hajóforgalmat le kellett állítani.

Más kairói jelentés szerint Egyiptom a jövőben Szíriát és Libanont az ellenség által megszállt területek tekinti.

Berlinből jelentik: (NTI) Napról napra újabb leleplezéssel szaporodik azoknak a rémtetteknek a száma, melyeket Krétán követtek el a német sebesültekkel. Német katonák Retimnontól délre egy keskeny szorosban nyolc-

német ejtőernyős vadász teljesen szét darabolt holttestét találták meg. A szerencsétlen áldozatok levágott végtagjait később, mintegy 800 méterre találták meg nagy vértócsában. Nyilvánvaló, hogy a tettesek a borzalmas megsonkítás után az áldozatokat a mélybe dobták, úgy hogy a német katonák a felismerhetetlenségig összeroncsolódtak.

Bárdossy miniszterelnök Firenzébe érkezett

Firenzéből jelentik (MTI): Bárdossy László miniszterelnök ma reggel 9 óra tájban Firenzébe érkezett. A pályaudvaron a város vezetősége és előkelősége fogadta. A miniszterelnök a pénteki napot magánszemélyként tölti Firenzében és megtekintti a várost.

Milanóból jelentik (MTI): A Popolo d'Italia mai számában „Italia és Magyarország” címmel vezércikket közöl, mely a többi között ezeket mondja:

— Magyarország húsz év óta Italia barátságára építi politikáját. Mindkét nemzet hű maradt e barátság szelleméhez és a hármas egyezmény új szellemében még közelebb kerültek egymáshoz. A magyar-olasz barátság szerencsés és gyümölcsöző előzménye a tengely politikai és katonai eredményeinek. A magyar nép mindig is bízott az olasz-német barátságban. Ennek a bizalomnak köszönhető magasztos törekvéseinek megvalósulását.

Kedden összeül a Képviselőház

Az Uj Nemzedék írja: A képviselőház, hír szerint, kedden ülést tart a közelebbi teendők megbeszélése végett. Ugy tudják, hogy a keddi ülésen Radochay László igazságügyminiszter négy fontos javaslatot terjeszt be.

Boris király Hitlernél és Göringnél

Az Esti Ujság jelentése szerint Boris bolgár király, aki Szlovákiában résztvevő édesapja névnapján, Németországba érkezett és meglátogatta Hitler vezér és kancellárt, valamint Göring tábornagyot.

Zágrábból jelentik: A horvát államfő csütörtökön a német birodalmi kormány vendégeként, a belügyminiszter és a külügyi államtitkár kíséretében elutazott Salzburgba.

A Baross Szövetség hírei

Felülvizsgálja a minisztérium a nagyváradai zsidó kereskedők cukorelosztó jogát

Nagyvárad. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt foglalkozott a Magyar Lapok azzal a hírrel, hogy a nagyváradai Baross Szövetség nem nyugszik bele abba, hogy nagyváradai zsidó kereskedők cukorelosztó jogot kaptak. A Szövetség vezetősége kérvényt adott be a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy rendelje el Nagyváradon a zsidóknak kiadott cukorelosztói jogok visszavonását.

A kereskedelemügyi miniszter a Szövetség kérvényét leküldte a nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamarához véleményezés végett.

A Baross Szövetség vezetősége népes keresztény magyar kiskereskedőkkel álló küldöttséget vezetett a Kereskedelmi és Iparkamara felé, hogy a véleményezést a valóságos helyzetnek megfelelően készítse el.

A Baross Szövetségbe tömörült 126 keresztény magyar kiskereskedő és maga a Baross Szövetség teljes anyagi és erkölcsi kezességét vállal arra, hogy lebonyolítja Nagyvárad területén a cukorelosztást. Nincs tehát semmi ok és indok arra, hogy Nagyváradon zsidó kereskedő cukorelosztó jogot kapjon.

Érdeklődéssel figyeljük és várjuk a Kereskedelmi és Iparkamara véleményezését és a minisztérium döntését annál is inkább, mert a zsidóktól országsszerte megvonták a cukorelosztás jogát.

Új helységbe költözött a nagyváradai Baross Szövetség

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai Baross Szövetség munkájának intenzívebbé tételére új, tágas helyiséget bérelt az Apolló palotában. Az új helyiség lehetővé teszi, hogy rövidesen közhasznu tanfolyamokat, a kiskereskedők számára nagyfontosságú esti kurzusokat rendezhessen és megkezdhesse tényleges munkáját az elnyomott nagyváradai keresztény magyar kiskereskedőkért.

Tatarescu milliókat juttatott ki Romániából a száműzött Miklós hercegnek

Berlinből jelentik: (MTI.) A Délkelet-európai hírszolgálat jelenti Bukarestből: A volt román miniszterek ügykezelését felülvizsgáló bizottság Tatarescu volt román miniszterelnök ügyével foglalkozott. Megállapították, hogy 6 millió lejt juttatott el Miklós hercegnek, 4 milliót Jon I. C. Bratianu alapítványának. A bíróság június 11-re halasztotta el a döntést.

Bukarestből jelentik: (MTI.) A katonai törvényszék csütörtökön megkezdte az 1941. január 21. és 23-iki lázadás felbujtóinak perét. A szökésbe levő vádlottak közt van Horia Sima volt helyettes miniszterelnök is. A tárgyalás első napján csak az illetékesség kérdéséről tárgyaltak.

Bukarestből jelenti a MTI: A bukaresti ügyészség hosszas vizsgálat után megállapította, hogy Traian Bevenu és négy társa gyilkolta meg Jorga Miklós tárnárt. Az öt vádlott ellen előre megfontolt gyilkosság címen megindult az eljárás.

Zsidó Kánaán a nagyváradai piacon

Nagyvárad. Saját tud. A napokban beszámoltunk a háztartási cikkek eladásával foglalkozó piaci árusok panaszaról s most újabb kereskedő- és iparoscsoportok keresték fel küldöttségileg szerkesztőségünket, hogy felhívják a figyelmünket arra az általánosan helyre, amely a zsidótörvény végrehajtásának halogatása miatt számukra előállt.

A készruhákereskedelem egyike azoknak a szakmáknak, amelyeket a zsidóság csaknem teljesen kiszajdított magának Nagyváradon is, másutt is. Szinte csodával határos, hogy a piacon 11 keresztény készruháárús — köztük 6 magyar — mégis fenn tudta eddig tartani magát 22 zsidó mellett. A románok számára a bécsi döntés előtti uralom idejében mégis előnyösebb helyzetet teremtettek az illetékesek, mert ők egy csoportban bérelhetik ki a bódékat a piacon, úgy, hogy vásárló közönségük könnyebben megtalálhatja őket. A magyarok azonban elszórtan kapnak helyeket zsidó bódéok közé beékelve, akiknek üzleti versengésével csak a legszívósabb kitartással tudtak megküzdeni.

Ez év február havában a keresztény magyar készruháárúsok az Ipartestület elnökségének jóváhagyásával azzal a kéressel fordultak az elsőfokú iparhatósághoz, hogy engedjen át nekik egy külön „duplasort” a piacon, mert az a meggyőződésük, hogy ma már a keresztény vásárlóközönség szívesebben keresi fel a keresztény árusokat s így az elkülönítés üzleti előnyöket biztosíthat számukra.

Erre a kérdésre azonban a mai napig semmiféle intézkedés nem történt.

A keresztény készruhákereskedők most fokozottabb mértékben érzik a zsidó konkurrenciát nyomását, mert a zsidó készruháárúsok az anyagbeszerzés nehézségein könnyebben átsegítik magukat, még inkább jutnak olcsó áruhoz a zsidó nagykereskedelem és zugarusítás útján, mint azelőtt s azonkívül a szabómunkások között tapasztalható munkanélküliséget is kihasználják a készruha olcsóbb előállítására, míg a keresztényeknek fejlettebb erkölcsi és szociális érzékük s a törvényes előírásokhoz való ragaszkodásuk nem engedi meg a munkásközösorászás módszereinek alkalmazását. Ezért a keresztény készruháárúsok, akik 22 éven át nagy küzdelmek árán még tudtak maradni a piacon, most már a teljes tönkrejutáshoz állanak közel s a zsidó konkurrenciát, szívós és könyörtelen összefogással, mindent elkövet, hogy leromlásuk folyamatát meggyorsítsa.

Ugyanez a helyzet más szakmákban is. Azért a piaci árusok most már nem elégedhetnek meg azzal az átcsoportosítással, amelyet a készruhákereskedők elgondoltak. Tisztán látják, hogy a zsidótörvény értelmében gyökeres és sürgős rendezésre van szükség, ha nem akarjuk, hogy a keresztény árusok maradék ereje is felmorzsolódjék. Azért a keresztény

piaci bódéok és más állandó jellegű árusok nagyjából keresztény összefogást határozott el és mintegy hatvan aláírással folyamodványt készített elő, amelyben kéri a polgármesteri hivataltól, hogy a zsidótörvénynek a piaci árusításra vonatkozó intézkedései haladéktalanul alkalmazást nyerjenek Nagyváradon is. A törvény végrehajtása annál is inkább kívánatos városunkban, mert a vármegye nagyobb helyeiben, Diószegen, Márgittán, Eleden, Telegden, Szalárdon, Szalontán és más helyeken is az ottani hatóságok eltávolították már a zsidó piaci árusokat s állítólag ezek a zsidók kezdenek be-szivárogni Nagyváradra és résztvesznek a kirakóvásárokon, még jobban erősítve a helyi zsidók egyre elviselhetetlenebb üzleti versengését.

A keresztény piaci árusok nem tudják mire vélni, mert késnek a keresztény magyar kereskedelem és ipar támogatására alkalmas intézkedések a piacon, ahol erre megvannak a törvényadta lehetőségek.

Azok, akik egyéni kéréseket adtak be a polgármesteri hivatalhoz, hogy üzletmenetük fellendítése céljából alkalmasabbnak vélt bódékhoz juthassanak, azt a választ kapták, hogy erre csak a piaci bódék bérleteinek általános rendezése alkalmával fog sor kerülni.

Ez az általános rendezést azonban oly késői időpontra tűzték ki, hogy addig a keresztény árusok nem bírhatják ki a létfenntartásukért folytatott küzdelmet a mai rendkívüli körülmények között. A polgármesteri hivatal ugyanis, eltérően az eredeti elgondolástól, amely szerint augusztus 1-én kezdik meg a tisztogató műveleteket a Mussolini-téren, november 1-re halasztotta ezt. A város és a bódéok között érvényben lévő szerződéseket csak november 1-re mondták fel, úgy hogy az új bérleti szerződések megkötése és ezzel a piaci árusok ügyének általános rendezése csak ez év végén következhetik be. Addig azonban egymásután tönkremennek azok a kereskedők és iparosok, akik ma árusítanak a piacon és akik elsősorban kell, hogy tekintetbe jöjjenek az átrendezés során.

A keresztény árusok aggodalmát növeli az a tény, a zsidó árusok bizakodóbbak ma, mint valaha. Díszkednek keresztény szakmátársaik előtt, hogy a bérleti szerződéseket felmondó levelek vétele után küldöttségileg jártak a polgármesteri hivatalban és ott jóakarattal eljárást ígértek nekik. Sőt, állítólag, akadt — amint mondják — aki így biztatta őket: „Addig nyugodtak lehetnek, amíg valaki meg nem piszkálja a dolgot.”

Ezek a körülmények indították arra a keresztény bódéosokat és más piaci árusokat, hogy egységes arcvonalat alkossanak s együttesen lépjenek fel törvényben biztosított jogaik érvényesítésére. Természetesen nem lehetett valamennyi keresztény piaci árust bevonní ebbe az akcióba, mert sokan közülük annyira függő hely-

zeiben vannak a zsidókkal szemben, hogy a keresztény tömörülésben való részvétel nem kockáztathatták. A többség azonban csatlakozott a mozgalmhoz. Kérvényükben hangsúlyozzák, hogy tudomásuk szerint most már úgy az anyaországban, mint pedig a felszabadult részekben rendezték a zsidó árusok kérdését s egyedül Nagyváradon vannak a zsidók továbbra is abban a kiváltságos helyzetben, hogy folytathatják a piacon az árusítást a keresztény magyar ipar és kereskedelem léteérékeinek veszélyeztetésével.

Meg vagyunk győződve arról, hogy a keresztény piaci árusok e veszélyeztetésnek fogantatja lesz és az illetékes tényleg haladéktalanul hozzászólnak ennek az égetően sürgős problémának a megoldásához, annál is inkább, mert a zsidótörvény, illetve az 660—1941. számú belügyminiszteri rendelet lehetőséget nyújt erre.

Nézze meg!
Nőikabát és ruha vidonságaimat
Hevesi Nándor
Hlatky Endre utca 8

Olasz kulturünnepély a Belvárosi Mozdóban

Nagyvárad. Saját tud. A Magyar Lapok már foglalkoztak azzal a hírrel, hogy a magyarországi Olasz Kulturintézet nagyváradai tagozata vasárnap ünnepli az „olasz teremtő erő és munka” ünnepét. A nagyvárosi ünnepséget a Belvárosi Mozdóban tartják meg. Az Olasz Kulturintézet nagyobb összeget ajánlott fel a Belvárosi Mozdó igazgatóságának az ünnepség megrendezéséért. Rólich István, a Belvárosi Mozdó agilis igazgatója, aki már többször tanujelét adta szociális gondolkodásának, a felajánlott összegről lemondott, azzal, hogy azt a nagyváradai árvizkárosult családok között osszák szét. Az olasz kulturünnepélynek ez a nemes tett fog adni külön jelentőséget.

Az előadás egyébként vasárnap délelőtt 11 órakor lesz. De Gregorio kolozsvári olasz konzul üdvözlő szavai után Hlatky Endre városi főispán fog előadást tartani Nagyvárad olasz vonatkozásairól. Az előadás után három olasz kulturfilm mutatnak be.

Az előadás, amelyre a Kulturintézet vezetősége meghívta a város egyházi, katonai és polgári előkelőségeit, díjtalan. Az eddig megnyilvánult érdeklődés azt mutatja, hogy a vasárnapi olasz kulturünnepélynek nagy sikere lesz.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Szombat este nyílik meg Nagyvárad legszebb kirándulóhelye a Rózsakert vendéglő Alsókörcs-csúdal 8 szám, volt Fischer szőlő. Elsőrendű magyar konyha. Kifünő fajborok. Kiváló cigányzenekar. Bankettek, esküvők rendezéséhez külön terem. Szombati este disznótoros vacsora Szíves pártfogást kér Csernó Mihály vendéglős.

Az erdélyrészi szövetségek szövetségének ünnepi közgyűlése Marosvásárhelyen

Nagy fejlődés a népi gazdálkodás és közösségi eszme irányában

(Marosvásárhely, kiküldött tudósítónk jelentése.) Az Erdélyrészi Gazdasági és Hitelszövetségek Szövetsége június 3-án tartotta 18-ik rendes közgyűlését, mely egyúttal első közgyűlés is volt a magyar államhoz csatlakozás ideje óta. Ennek az első alkalomnak az ünnepessége megmutatkozott a közgyűlés külsőségeiben is. A tagszövetségek mindenünnen nagyszámú küldöttségekkel képviseltették magukat, s díszes népviseletekben nők is nagyszámmal voltak jelenek. A közgyűlés a városi háza gyönyörű dísztermében folyt le, melyet zsufolásig megtöltöttek az egyes szövetségek küldöttei.

Az elnöki asztalnál gróf Bethlen László elnök körül még a következők foglaltak helyet: Elekes Béla ügyvezető alelnök, dr. Schandl Károly titkos tanácsos, a magyarországi szövetségek szövetség elnöke és az Országos Központi Hitelszövetséget alelnöke, továbbá Löherer Béla, az Országos Magyar Tejszövetségek Központ elnöke, gróf Béli Kálmán, az Erdélyi Gazdasági Tanács elnöke, Korparich Ede, az erdélyrészi Hanyagszövetségek Központ elnöke, dr. Jeszenszky Ferenc miniszteri osztálytanácsos, a most ülésező Szövetség kormánybiztosa és Lutz György miniszteri titkár, helyettes kormánybiztos.

Az Erdélyrészi Gazdasági és Hitelszövetségek Szövetsége a román uralom alatt 442 tagszövetséggel működött. Észak-erdélyi viszacsatolásával ezek a tagszövetségek úgy oszlottak meg, hogy Romániában maradt 130 szövetség, a bihari, szilvágyi és szatmári részek 51 szövetsége csatlakozott az anyaországi szövetségi központhoz, s a kolozsvári központ köréjükbe maradt 262 szövetség. Mult év szeptember 10-ikén történt meg ez a területi szétosztás. Azóta az erdélyrészi központ körletében további újabb 30 szövetséget alakult, s még több új szövetséget megalakulása van folyamatban.

A szövetség külön erdélyi munkamegosztást fog folyósítani

Bethlen László gróf elnök megnyitójában melegen üdvözölte a vendégeket, s aztán különös meghatottsággal szólt a szövetségi kiküldöttekből álló közönséghez. Beszélte a múltorról, melyet nem annyira az anyagi téren elért eredmények szempontjából kell megítélni, hanem még inkább abból a szempontból, ami erkölcsi eredményt a néptársadalom megszervezése érdekében elérhettek. A szövetségi vezetők nem foglalkozásnak tekintették tisztaságukat, hanem misszióknak. A szövetségek így nem voltak, s nem bankok és tejszarnokok, hanem a nép közösségi érdekeit a kifejlesztői. Az önszervező társadalmi elvnek a megvalósítói, a magasfokú adós-morál megteremtői, politikamentesen a társadalmi összetartás megvalósítói. A szövetségi gondolat iskolai oktatásával az ifjú nemzedékbe is belevitték a

közösségi eszme beidégzését. Az elnök kérte, hogy a multnak ezeket az erkölcsi értékeit továbbra is tartassák meg, s a társadalom önmagából való erőfejlesztésére legyenek gondoskodók, mert az a nép marad meg, mely önmaga is fenn tudja tartani magát.

Bethlen László gróf elnök a továbbiakban a Szövetség jelenéről szólt. Ez a jelen az az idő ami a Magyarországhoz való visszatérés óta már napjainkig eltelt. Ebben az időben dolgozták ki az erdélyrészi szövetségeknek a Magyarország szövetségi rendszerében való helyfoglalását. Erre nézve az összes érdekelt-ségekkel való meg egyezések alapján létrejött a 2150-941. M. E. számú kormányrendelet, mely biztosítja az erdélyrészi szövetségek külön központjának az önkormányzatát. Nem szeparatizmus ez, hanem munkamegosztás az erdélyrészi különleges feladatok teljesítésére; annak a lehetősége, hogy többet és jobban tudjunk dolgozni a magunk speciális életviszonyai föllendítésére.

Megemlítette az elnök, hogy a Szövetség legfőbb üzletágában, a hitelügyekben a Nemzeti Bank nagyobb megszervezéssel veszik kezükbe ezeket a termelési ágat, hogy azt népgazdasági erővé tegyék. A biztosítási üzletágban is lerakták a fejlődés alapjait. A szállítási viszonyok nehézsége még új üzletágat is kiértelt; a székelői krumplitermés bőségét keményítőgyártásra használják föl, s már el is készült évégett a gyárüzem építkezése és gépiberendezése.

Szövetségi kölcsönösség a szászokkal és románokkal

A jövő fejlődés érdekében a szövetségek külön üzletágait külön költségvetések szerint fogják kezelni. Az erdélyi más népek szövetségi életével a kölcsönösséget fölveszik. Ebben a tekintetben a szászokkal a meg egyezés már megvan. A románokkal való összeműködés attól függ, hogy a Romániában maradt többi magyarság szövetségi élete iránt a román kormányzat milyen megértséssel viseltetik. Ebben a tekintetben a romániai szövetségi vezetőséggel az érintkezést már fölvevtek és jó reménységgel számítani lehet, hogy a kölcsönösség alapján megtörténik a rendezés.

Akik esetleg zúgolódnak a jelen

csak bankok, hanem az adós teljesítőképességére is kell vigyázniok, s könnyelmű adósságesimálásoktól meg kell mindenkit védeniök.

A másik főüzletágban, a tejtermékek gyűjtésében, feldolgozásában és értékesítésében legnagyobb rendben megy a fejlődés. Új telepeket létesítnek Baróton és Kézdivásárhelyen, s a juhturó termelését és szállítását is úgy Csikmege, mint a többi székely terület fölött megindítják. Tejgazdasági szakiskola lesz Marosvásárhelyen, melyre nézve eddig minden előkészítő szervezés megtörtént.

Nagy föllendülés állott be a háziipari termelés és értékesítés szervezésében. Már kivitelre is dolgoznak ezen a téren. Eddig 150 ezer pengő értékű árú szállítottak ki Németországba, de még több kivitelre is képesek. A len, kender és gyapjú kérdése nagy probléma, erre emlékiratot dolgoztak ki, melynek eredményeképpen várható, hogy tökéletes nagy vállalatok jönnek a termelési befektetések végbevitelére.

A fatermelés tekintetében örömteljes indítás mutatkozik Gyergyóban, hol a közbirtokosságok szövetségi megszervezéssel veszik kezükbe ezt a termelési ágat, hogy azt népgazdasági erővé tegyék. A biztosítási üzletágban is lerakták a fejlődés alapjait. A szállítási viszonyok nehézsége még új üzletágat is kiértelt; a székelői krumplitermés bőségét keményítőgyártásra használják föl, s már el is készült évégett a gyárüzem építkezése és gépiberendezése.

bajaiból való kibontakozás egyes nehézségei miatt, azok gondoljanak a bavalai megkötött állapotokra, s az átszakított Erdélyben maradt testvéreinkre. Itt nálunk a kormány, a Nemzeti Bank, a Pénzügyi Központ mindent megtesz, hogy leromlott állapotainkon segítsen. De a jövő a magunk buzgó munkájából fog igazán fölépülni. Fontos, hogy a szörványmagyarságot támogassuk, s a birtokpolitikában, a telepítések előrevitelében, a népi birtokvásárlásokban minél behatósabban résztvegyünk. Nemcsak az elmúlt 22 év elmaradásait kell jóvátennünk, hanem újabb ezeresztendőre kell berendezkednünk.

Üdvözlések. Schandl Károly szavai: „Ne vitriolos borogatással mossuk népünk sebeit!”

A szövetségi közgyűlés üdvözlő táviratot küldött a Kormányzó Urnak, Bárdossy László miniszterelnöknek, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszternek, Patáky Tibor miniszterelnökségi államtitkárnak, Baranyay Lipót Nemzeti Bank kormányzóinak, Bánffy Dániel földművelésügyi miniszternek.

A közgyűlés további folyamán Tholdalagi Mihály főispán és Vadady helyettes polgármester üdvö-

zölte a közgyűlést a helyi hatóságok nevében. A főispán utalt a szociális téren kifejtendő nagy feladatokra.

Schandl Károly, a Magyarországi Szövetségi Központ részéről üdvözölte az erdélyiek közgyűlését. Meghatottan emlékezett arra, hogy még 22 év előtt, mint akkori miniszteri segédtitkár sokat járt a Székelyföldön, hol akkoriban indult meg a szövetségi mozgalom. Ma kiterbelyesedett szép szervezetet lát maga előtt.

Kicsike gép - szép nagy kép

On kis fényképezőgépet kíván, de a felvétel akkora legyen, hogy akár már nem is kell nagyítani? Akkor tekintse meg fotokereskedőjénél a világhírű **Vergiländer** objektívvel ellátott, elegánsan chromozott KIS BESSA-t, mert ezt egyenesen Önnek szerkesztették.

Kéjen ismeretét fotokereskedőtől, vagy a vezérképviseletől: SOLC TESTVÉREK Budapest, IV. Kecskeméti-utca 8./18

Vegyen részt az ez év 1600.- pengő **Vergiländer**-BESSAPAN pályázatán.

46. sz. modell 16 db 4 1/2 x 6 cm és 66. sz. modell 12 db 6 x 6 cm felvételre

Árak: P 126.- tól.

Csak az a fő, hogy az erdélyi magyarság egészségesen kifejlessze a maga gazdasági erőit. Széchenyi is azt mondta, hogy csak annak a nemzetnek van jövője, mely saját önjerejére tud támaszkodni. Jóbárátunk is csak akkor van, ha van, amit bennünk megbecsülni tudjanak. Ne vitriolos borogatással mossuk népünk sebeit, hanem olyan belső erősítőket dolgozzunk ki, hogy minden bajunkat magunk erejéből leküzdhesük. Az 1400 magyar hitelszövetséget 3 és fél millió magyarjának az üdvözlését hozza, s azoknak jószívű szándékát, hogy örvendeni fognak, ha erdélyi testvéreikért valamit tehetnek.

Még Löherer Béla kormányfőtanácsos is tolmácsolta az Országos Magyar Tejszövetségek Központ üdvözlését. Bizik benne, hogy az erdélyi fejlődés a maga erejéből is sokat fog létrehozni, de szükség esetén ők is szívesen segítenek.

Az új igazgatóság megválasztása és a költséghelyettesítés

A közgyűlés ezek után megállapította az új alapszabályokat. Lörczy István székelykeresztúri nyug. eszperes a konverziós válság idejére utalva, kívánta, hogy a szövetségek az adós és hitelező közötti viszonyban erkölcsi magasztat tudjanak elérni, egymás iránti kölcsönös belátást és szeretetet. Péterffy Kálmán gyakorlati református lelkész arról szólt, hogy a 22 év alatt népretegünk is belátta az uraink iránti bizalom szükségét, mint ahogy az urak is belátták a néppel való egybeolvadás megtartó erejét.

Ilyen értelmű felszólalások nyomán egyhangu bizalomnyilvánítással választották meg a szövetségi szövetség első igazgatótanácsát és felügyelőbizottságát.

Az igazgatóság tagjai lettek: Gróf Bethlen László, gróf Béli Kálmán, Schandl Károly, Korparich Ede,

Belvárosi mozgóban

Vadrózsa

Magyar vígjáték siker!
Főszerepben:
Simor Erzs, Dayka M., Vizváry M., Lehotay A.,
Rózsahegyí K, Perényi L., a két Pethes.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1

Pénteken utoljára:

Ez a villa eladó

Szombattól jön Harry Piel
Kisértet a városon át

Apolló filmszínházban

A filmek filmje

Oz, a csodák csodája

Judy Gariand, Frank Morgan filmkölteménye.
Jegyelővét 6 napra előre.

Moyzes Andor, Teleki Béla gróf,
Zoltáni Pál, Jánossy József, Mikó
László, Konda Ferenc és Kádai Ist-
ván. Felügyelőbizottság: Gyarmathy
Árpád, Páll Dénes, Péter András, Ki-
rály Endre

Megállapították a jövő évi költség-
vetést 226 ezer pengő összeg keretén-
ben.

**Az erdőtermelés legyen
a népé. Zúgó tapsolás közt
kivánják a harmadik
zsidótörvényt**

Gyergyóvidék 60 ezer lakosa nevé-
ben Gaál Alajos gyergyószentmiklósi
orvos bejelentette, hogy az ottani
közbirókosságot pár nappal ezelőtt
közös nagygyűlésen kimondották a
fatermelő szövetkezet megalkutását,
s 220 ezer pengő üzleti alaptőkét
hozták már össze. A szövetkezet cél-
ja, hogy az idegen kezekből kivegy-
erdőinket, s azok jövedelmét teljesen
a nép javára fordítsa. A szövetkezet
erdőtermelés már a kezdetkor 300
tisztviselőnek ad munkát. Ez a szö-
vetkezet csatlakozik most a szövet-
séghez.

Ugyanebben a kérdésben Konda
Ferenc gyergyói ügyvéd is felszólalt,
ki a fatermelő szövetkezet pénzügyi
megalapozásáról szólott, s azt fejtette
ki, hogy ötmillió pengő termelési
köleséssel fogja megkezdeni a nagy-
üzem a maga működését. Jövedel-
mét nem fordítják osztalékokra, hanem
újabb népgazdasági beruházásokra.
Együttal hangoztatta, hogy Gyergyó
népe kívánja a zsidótörvény könyör-
telen végrehajtását, a strohman-
rendszer kiűrlését és a harmadik zsi-
dó törvényt. „A többi a mi dolgunk
és az Istené!” — mondotta a szónok.

Az egész nagyterem óriási közön-
séggel zúgó tapsal helyeselt a gyergyói
kiküldött mindenik mondatára.

A himnusz énekletével véget ért
a nevezetes közgyűlés.

Bérbeadó kerthelyiség

Nagyvárad thj. város polgármestere
városgazdasági ügyosztály 21841—1941.
szám alatt a következő hirdményt
adta ki:

A Kazinczy utca 2. szám alatt lévő
és Nagyvárad város tulajdonát képező
kerthelyiséget a rajta levő felépítme-
nyekkel folyó évi június hó 15-től kez-
dőleg 3 évi időtartamra bérbeadom.
A bérleti feltételek a városgazdasági
ügyosztálynál megtekinthetők. A bér-
leti ajánlatok írásban zárt, lepecsételt
borítékban „Ajánlat a Kazinczy utca
2. szám alatti kerthelyiség bérletére”
felirattal a városgazdasági ügyos-
tálynál folyó évi június hó 12-én 10
óraig nyújtandók be. Később érkezett
ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az
ajánlatban kitüntető, hogy ajánlat-
tevő a bérlemény tárgyát milyen cél-
ra kívánja felhasználni. Fenntartom a
jogot, hogy a beérkezett ajánlatok kö-
zül az ajánlati összegre tekintet nél-
kül szabadon választhassak.

Nagyvárad, 1941. június 4. Dr. Soós
István, s. k. polgármester.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje
a MAGYAR LAPOK“ -at.

**A most megjelent nyugdíjrendelet
pontos szövegének ismertetése**

— Negyedik közlemény —

(2) Az (1) bekezdés szerint beszámítható szolgálati idő tartamának tekintetében a m. kir. államvasutak nyugdíjintézetének, illetőleg nyugbérpénztárának alapszabályaiban foglalt határozmányok irányadók.

(3) Annál a volt magyar államvasuti alkalmazottnál, akit román hatóságok a bűségkü letételének megtagadása miatt a szolgálatból elbocsátottak és a kit ennek folytán vagy egyáltalán nem, vagy csak az 1929. évi agusztus hó 20. napján kihirdetett román törvény 8. §-a alapján részesítettek ellátásban, az 1921. évi július hó 26. napjától az 1929. évi december hó 31. napjáig terjedő időt — feltéve, hogy ez alatt az idő alatt állandó lakóhelye az akkori Románia területén volt — tényleges szolgálatban töltött időnek kell tekinteni.

(4) A nyugdíjra, nyugbérre, özvegyi segélyre, gyermeksegélyre, nevelési pótléokra, illetőleg végkielégítésre igénytadó legkisebb szolgálati idő tekintetében a jelen rendelet hatálya alá tartozóknál is a jelenleg hatályos jogszabályok irányadók. Azoknál a személyeknél azonban, akik az 1923. évi július hó 1. napja előtt nyugdíjban, nyugbérben, özvegyi segélyben, gyermeksegélyben, nevelési pótlékban részesültek, illetőleg akiknek az említett ellátások valamelyikére való igénye az 1923. évi július hó 1. napja előtt nyílt meg, az ellátásra igénytadó legkisebb szolgálati idő tekintetében az igény megnyilásának időpontjában hatályban volt jogszabályok irányadók, feltéve, hogy azok a jelenleg hatályos jogszabályoknál kedvezőbbek.

10. §. A volt magyar államvasuti alkalmazott és nyugdíjas nyugdíjának megállapítása.

(1) Annak a volt magyar államvasuti alkalmazottnak és nyugdíjasnak nyugdíját, aki román államvasuti alkalmazottnak és nyugdíjasnak nyugdíját, aki román államvasuti szolgálatban nem állott, az alábbi rendelkezések szerint kell megállapítani.

(2) A nyugdíj alapjául abban a fizetési osztályban és fizetési fokozatban, illetőleg fizetési fokozatban járó beszámítható javadalmazást kell venni, amelybe az illető az 1921. évi július hó 26. napja előtt mint m. kir. államvasuti alkalmazott a tényleges szolgálatban utoljára tartozott, illetőleg ha nyugdíjban részesült, amely szerint a nyugdíja meg volt állapítva.

(3) A (2) bekezdésben említett fizetési osztály és fizetési fokozat, illetőleg fizetési fokozat megállapítása szempontjából a m. kir. államvasutak nyugdíjintézetének alapszabályaikhoz kiadott XX. függelék B. I.

fejezet 2. pontjának (1) és (2) bekezdésében, valamint a 7.200/1925 M. E. sz. rendelet II. fejezet 13. pontjának (1) és (2) bekezdésében foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

(4) A nyugdíj összegének kiszámításánál a fentiek szerint megállapított fizetési osztályban és fizetési fokozatban, illetőleg fizetési fokozatban a 9.000/1927. M. E. sz. rendelet szerint járó nyugdíjba beszámítható javadalmazást kell alapul venni.

(5) A beszámítható szolgálati idő megállapítása és a nyugdíj mértéke (százaléka) tekintetében a hatályos jogszabályok, illetőleg a jelen rendelet 9. §-ában foglaltak irányadók. Azoknál azonban, akik az 1921. évi július hó 26. napja előtt nyugdíjban részesültek, a nyugdíjat a fentiek szerint alapul veendő beszámítható javadalmazásnak abban a százalékában kell megállapítani, amelyben az 1921. évi július hó 26. napja előtt részükre járt nyugdíjat megállapították, azonban a 11. §. (6) bekezdésé-

ben foglalt kiigazítással.

(6) A fentiek szerint megállapítandó nyugdíj fejében 1941. évi január hó 1. napjától kezdődően a 8.000/1940. M. E. számú rendelet 1941. évi május hó 1. napjától kezdődően pedig a 4.000/1941. M. E. számú rendelet szerint járó nyugdíj-összegeket kell kifizetni.

11. §. A volt román államvasuti alkalmazottak és nyugdíjasok nyugdíjának megállapítása.

(1) A volt román államvasuti alkalmazottnak, illetőleg a román államvasuti alkalmazása után nyugdíjban részesülőnek, valamint a 9. §. (3) bekezdésében említett volt magyar államvasuti alkalmazottak nyugdíját az alábbi rendelkezések szerint kell megállapítani.

(2) A nyugdíj alapjául szolgáló beszámítható javadalmazás megállapítása céljából a jelen §. hatálya alá tartozó személyt az alábbi rendelkezések szerint fizetési osztályba és fizetési fokozatba, illetőleg fizetési fokozatba kell besorolni.

SZÍNHÁZ

Tóth Ilus a kolozsvári Operához szerződött. A nagyvárad közönség régen szívűbe zárta már Tóth Ilust, Tóth Elek gyönyörű hangú és kitűnő színészi kvalitású leányát, aki nemrégiben a Cigánybáró Czipra szerepében aratott megérdemelt sikert. Tóth Ilust a lokális megbecsülésen túl, igen szép elismerés érte: a kolozsvári Opera tagjai közé szerződött. Tóth Ilus rövidesen el is költözik Kolozsvárra, ahol bizonyára szép, nagy sikereket fog aratni.

A színházi iroda közleményei:

— Neményi Lili a Csárdáskirálynőben lép fel a Szigligeti Színházban.

Neményi Lili a nagyvárad közönség egyik kedvenc énekesnője szombat este, vasárnap délután 4 órakor és vasárnap este Kálmán Imre gyönyörű operettjében a Csárdáskirálynő címszerepében lép fel a színházban. Neményi Lilit nem kell külön bemutatnunk Nagyvárad közönségének, jelenleg a budapesti rádió szerződött tagja, akit csak nagy áldozatok árán sikerült az igazgatóságnak három fellépésre megnyerni. A Csárdáskirálynő teljesen új betanulásban, Putnik Bálint rendezésében kerül színre, rendes hely-árak mellett. Az úriási érdeklődésre való tekintettel, jegyeiről tanácsos lesz elővetelben gondoskodni.

— A Kaland — szombaton délután első délutáni filléres helyáru előadásban kerül színre 4 órai kezdettel, a bemutató szereposztásában. Helyáruk: 30 fillértől 120 fillérig.

— A Troyanoff balett-együttes Nagy-

váradon. Nagyvárad ismét gazdagabb lesz egy művészi eseménnyel. A világhírű Troyanoff 16 tagu balett együttes látogat el hozzánk kedde este, hogy Nagyváradon is csillagassák művészetüket. A Troyanoff balett-együttes ma Európa legkitűnőbb és legjobb hírű táncgyűjttese. Troyanoff a cári balett tagja volt. Az együttes többi tagjai Trefilowa és Pawlowa, akik ausztráliai turnéján már együtt táncoltak Troyanoffal. Működésüket Juszinál a „Kék Madár” együttesnél kezdték. Műsoruk fővárosi, toalettjük szemképrázatos. Mindent egybevéve a Troyanoff balett nagyvárad vendégjátéka esemény. A kedde esti előadásra a helyáruk mérsékeltlen felemeltek, amelyre jegyek már válthatók a színház elővételi pénztáránál.

Heti műsor:

Péntek este 8 órakor: Bukaresti kaland. Rendes helyárukkal.

Szombat délután 4 órakor: Kaland. Filléres helyárukkal. Helyáruk: 30 fillértől 120 fillérig.

Szombat este 8 órakor Neményi Lili vendégfelléptével: Csárdáskirálynő. — Kálmán Imre nagyoperettje. Rendes helyárukkal.

Vasárnap délután 4 órakor Neményi Lili vendégfelléptével: Csárdáskirálynő. Rendes helyárukkal.

Vasárnap este 8 órakor Neményi Lili vendégfelléptével: Csárdáskirálynő. Hétfő este 8 órakor: Bukaresti kaland.

— Jegyek a fenti előadásokra már válthatók.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD.
 SZILAGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: Egész évre 30.
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem
 adunk vissza

**KOLOZSVÁRY SÁNDORT AT-
 HELYEZTEK A NAGYVÁRADI
 TÖRVÉNYSZÉKHEZ.** Budapestről
 jelenti a MTI: Az igazságügyminisz-
 ter dr. Kolozsváry Sándor kecskeméti
 kir. törvényszéki bírót a nagyvárad-
 kir. büntető törvényszékhez saját
 kérelmére áthelyezte.

**El kell távolítani a légvédelmi ké-
 szültség plakátokat.** A m. kir. honvé-
 delmi miniszter ur rendelete értelmé-
 ben felhívom az egyes hivatalok, gyá-
 rak, ipartelepek és egyéb érdekeltek
 figyelmét arra, hogy a folyó évi aprí-
 lis hóban volt honi légvédelmi ké-
 szültség alkalmával kifüggesztett pla-
 kátokat — miután azok esetleg zava-
 rólag hatnak — haladéktalanul el kell
 távolítani. Dr. Soós István polgár-
 mester, légo vezető.

**ALBERT FERENC NAGYVÁRAD-
 RA JÖN.** Nagyvárad. Saját tud. Mint
 értesülünk, Albert Ferenc, a neves
 zeneszerző és hegedűművész több ki-
 váló ének- és zongoraművésszel rö-
 videsen Nagyváradra jön, hogy itt
 nagyszabású hangversenyt rendez-
 zen. A rádióból is jólismert hegedű-
 művész hangversenye a nagyvárad-
 közönség széleskörű érdeklődésére
 tarthat számot.

**A zsidókat kirekesztik a horvát-
 szági sajtó, színház és rádió életéből.**
 Zágrábról jelenti: (NTI) Egy most
 kibocsátott törvény szabályozza a zsi-
 dóknak bizonyos terekről való kire-
 kesztését. Arról is intézkedtek, hogy a
 zsidók a sajtóban, színházban és a rá-
 dióban nem tevékenykedhetnek.

**PÁLYAZAT IPARFELÜGYELŐI
 ÁLLÁSRA.** Budapestről jelenti a
 MTI: Az iparügyi miniszter az ipar-
 ügyi felügyelőségek műszaki sze-
 mélyhelyzeti létszámába iparfelügye-
 lői állásokra a Budapesti Közlöny
 június 1-i számában pályázatot hir-
 det. Részletes feltételeknél az ipar-
 ügyi minisztérium IV. iparfelügyelői
 szakosztálya ad közelebbi felvilágo-
 sítást.

**Magyarországra szaladt a juha után
 egy román földműves.** Nagyvárad. Sa-
 ját tud. A törvényszéket állandóan
 foglalkoztatják a román állampolgá-
 rok tiltott határátlépőinek ügyei. Jánk
 Flórián vársonkolyosi 42 éves földmü-
 ves május 8-án eltévedt juha után
 szaladt s közben átlépte a határt. El-
 fogták és átkísérték a váradi ügyész-
 ség fogházába. A törvényszék pénteken
 30 napi fogházra ítélte a határátlépőt,
 a büntetést azonban a vizsgálati fog-
 sággal kitöltöttnek vette. Jánk Flóriánt
 rövidesen átteszik a határon, ahol va-
 lószínűleg újra elítélik.

Fényképezett!

Felvételeit

Major Vilmánál

dolgoztassa ki!

Nagy Sándor utca 1 sz.

**Magyar-német állattenyésztési bi-
 zottság érkezett Münchenbe.** Berlin-
 ből jelenti: A Délkelet-Hírszolgálat
 jelenti Münchenből: Csütörtökön né-
 met-magyar állattenyésztési bizottság
 érkezett Münchenbe Bárczay János
 államtitkár vezetésével.

**NEM MÓDOSITJAK AZ IDEI
 TERMÉSI MAGLENSZALMA ÁRÁT**
 Budapestről jelenti a MTI: Az 1941
 évi termésű maglenszalma ár-megál-
 lapításának kérdésében a korábban
 lefolytatott vizsgálat és tárgyalás
 alapján 1941 május 26-án tartott
 gazdasági miniszteri értekezlet fog-
 lalkozott ezzel és arra az álláspontra
 helyezkedett, hogy a jelenleg fenn-
 álló árak módosítását nem tartja
 szükségesnek.

Hamis esküért félévi fogház. Nagy-
 várad. Saját tud. Propper Ferenc vá-
 radi ügynök 1939-ben egy lakbérleti
 megállapodás ügyében esküt tett a
 bíróság előtt arra, hogy az ügylet lét-
 rejött. A törvényszék azonban azt ál-
 lapította meg, hogy a megállapodás
 nem jött létre. Ezért hamis esküért
 perbefogták Proppert, aki pénteken
 délelőtt került a nagyvárad-
 törvényszék hármás büntetőtanácsa elé. A
 törvényszék rövid tárgyalás után ki-
 hirdette ítéletét, mely szerint a bün-
 tetlen előéletű vádlottat az enyhítő
 szakaszok alkalmazásával félévi fog-
 házbüntetésre ítélte. A vádlott ezt a
 legenyhébb büntetést is megfellebbezte

A FÜRDÉS ELSŐ ÁLDOZATA.
 Marosvásárhelyről jelenti: *Andráshy*
 Sándor karpaszományos és *László*
 János a Marosban fürödtek. Fürdés
 közben örvénybe kerültek s beful-
 tak a vízbe.

**Ertesítem a nagyvérdemű
 közönséget Kisgyörgy
 Elek szabóműhelyét Szent
 János utca 76 szám alól át-
 helyezte Nagy Sándor utca
 6 alá, I. emelet 5. ajtó.
 Szíves pártfogást kér.**

Meghívó. A La Roche Faipari r. t.,
 Nagyvárad, 1941. június 14-én d. e. 11
 órakor a vállalat székében (Rakó-
 czi ut 27) évi rendes közgyűlést tart,
 melyre a vállalat részvényesei tiszte-
 lettel meghívotnak. Tárgysorozat: 1.
 Az igazgatóság jelentése az 1939-40-ik
 üzletéről, a zárszámadások bemutatá-
 sa és a felügyelőbizottság jelentése. 2.
 Határozathozatal a zárszámadások
 jóváhagyásáról és az igazgatóság ja-
 vaslatáról a veszteség elővezetése tár-
 gyában. 3. Határozathozatal a felmen-
 tvény megadásáról az igazgatóság és
 felügyelőbizottság részére. 4. Az igaz-
 gatóság és felügyelőbizottság tisztelet-
 díjának megállapítása. 5. A vállalat
 igazgatói fizetésének megállapítása. 6.
 Új igazgatósági tag megválasztása. 7.
 Esetleges indítványok. — Figyelem-
 tetés! Azon részvényesek, akik jogai-
 kat gyakorolni akarják, kötelesek rész-
 vényüket le nem járt szevényekkel
 együtt, vagy az azokat helyettesítő le-
 telti jegyeket legkésőbb a közgyűlés
 előtti napon a vállalat pénztáránál,
 vagy az A. G. Kredit für Waldunter-
 nehungen, baseli cégnél (Basel-
 lesheim Rütliweg 52) letétbe helyezni.
 A zárszámadások a vállalat üzleti he-
 lységében a hivatalos óra alatt meg-
 tekinthetők.

**FÖLDRENGÉS KELETSZLO-
 VÁKIÁBAN.** Berlinből jelenti:
 Pozsonyból jelenti a Délkeleti
 Hírszolgálat, hogy Kelet-szlová-
 kiában június 5-re virradó éjjel
 több földrengést észleltek. Nagy-
 mihályon és Homonnán épület-
 károkat okozott a földrengés.

**MEGRENDÍTŐ NÉGYES SZE-
 RELMI DRÁMA MAGYARLÓNÁN.**
 Kolozsvárról jelenti (MTI): A ko-
 lozsmegyei Magyarlóna községben
 június 3-án véres szerelmi dráma
 játszódott le, három halálos és egy
 súlyos sebesült áldozattal.

*Huszka Péter 19 éves magyar-
 lónai fiatalember a táncmulatság-
 ról kísérte haza szerelmesét Hin-
 drék Annát. A lányt szülei laká-
 sa előtt Huszka Péter szíven-
 szúrta. Hindrék Anna a helyszí-
 nen meghalt. Nem sokkal később
 ugyancsak a táncmulatságból ki-
 sérte haza Albert István, Huszka
 Péter Erzsébet nevű húgát. Haz-
 érve rálőtt a lányra, aki össze-
 esett. A két fiatalember később
 találkozott és együtt ment ki a
 mezőre. A mezőn Albert István
 agyonlőtte Huszka Pétert, majd
 magával végzett.*

A nyomozás szerint a négy fiatal
 megbeszélte az öngyilkosság tervét.
 Huszka Erzsébetet, aki még életben
 maradt, beszállították a kolozsvári
 Mátyás-szanatóriumba. Remény van
 rá, hogy megmentik az életnek. A
 nyomozás tovább folyik.

Felépül a nagyvárad- népfürdő

Pályázatot irt ki a város a népfürdőre

Nagyvárad. Saját tud. Amiről hosz-
 szu esztendőnkön át csak álmodozhat-
 tak Nagyvárad szegényei, akik kény-
 telenek voltak forró nyarakon at a
 szabad Körösben keresni üdülést, vé-
 gre megvalósul. Felépül a nagyvárad-
 népfürdő s hogy az minél jobban meg-
 feleljen céljának, felépítésére a város
 pályázatot irt ki. A pályázat feltéte-
 lei — mint a polgármester hirdetmé-
 nye közli — a következő:

Tervpályázati hirdetmény

Nagyvárad thj. város polgármestere
 nyilvános titkostervpályázatot hirdet
 a Széles utcai vashid és Szalaggyar
 között fekvő városi telken felépítendő
 népfürdő terveinek beszerzésére. A
 pályázaton részt vehet minden magyar
 honos építésszerműnök, aki a Mérnöki
 Kamara tagja, vagy aki a Királyi Jó-
 zsef Műegyetemen illetve a József Ná-
 dor műszaki és gazdasági tudományi
 egyetemen építési, illetve építésszermű-
 nöki oklevelet nyert. A pályázatra vo-
 natkozó részletes hirdetmény és hely-
 színrajz folyó évi június 5-től kezdve
 a Városrendezés Ügyosztályban (Vá-
 rosháza II. em. 1. sz. alatt) hétközna-
 pokon déli 11—2 óra között díjtalanul,
 de a pályázaton való részvétel jósu-
 ltságának igazolása mellett átvehe-
 tő. A tervpályázat benyújtásának ha-
 tárideje 1941. július 1. Nagyvárad, 1941
 június 3. Dr. Soós, polgármester.

Kik jelentkezhetnek vásárlási könyvért?

Nagyvárad thj. város Közelelmézési
 Hivatala felhívja az alant felsorolt
 kereskedőket, hogy folyó hó 7-én,
 szombaton az általuk igényelt kész
 vásárlási könyvek átvételéért jelent-
 kezzenek a Kereskedelmi Csarnokban
 (I. emelet):

Ádámcsky József, Nagy Sándor,
 Koszta János, Nagy István, Décsi Jó-
 zsef, Papp Mihály, Balázs Miklós,
 Gergely József, Fekete László, Cser
 Józsefné, Bereczky Gyula, Földessy
 Lajos, Ádámcsky Sándor, Fejes József,
 Némethi Irma, Korbutz Ferenc, Buhl
 András, Popper József, Ruzs Gergely,
 Zerdik Rigóbert, Molnár Jánosné.

Könyv és Kultúra

Reményik Sándor összes versei

A nagy erdélyi költő életművet
 kapja itt egy kötetben a magyar kö-
 zönség. Megjelenésével régi tartozásá-
 rója le irodalmunk Reményik Sándor
 iránt, aki az összeomlás éveiben első-
 nek emelte fel szavát az erdélyi vé-
 geken s akinek a pusztulás fájdalomát
 zengő verseit egy egész ország olvasta
 fájdalmas megihatottsággal. Reményik
 Sándor zárkózott költő és zárkózott
 egyéniség; költői világa nemesen zárt
 birodalom, külön világ külön törvé-
 nyekkel és hasonlíthatatlan szépségek-
 kel. Nemrégiben még a transzylvazin-
 mus szép gondolatát igazolták egy-egy
 versével. Valóban, az erdélyi költők
 közül talán ő a legerdeleyibb, anélkül
 hogy a táj színei provinciálizmust je-
 lentenének nála: szavából az örök em-
 beri hang beszél hozzánk. Tartózkodó
 és nagyvonalu líra az övé és így, tel-
 jes egészében, egyetlen hatalmas kötet-
 ben talán még megragadóbb. Van va-
 lami sokszor megénekelt erdélyi he-
 gyeinek monumentalitásából, mégis a
 mi vallomásainkat mondja el, a Fa-
 gyöngyök s a régen elfogyott első kö-
 tetek erdőllatu lírájától a Magasfe-
 szültség tiszta humanitásáig, megrázó
 egyszerűségéig. A kötet ára 12 pengő.
 Révai kiadás, kapható minden könyv-
 vesboltban és a könyvnapj sátrakban

**Mécs László huszonöt éves költő ju-
 biluema alkalmából ünnepi számat**
 adott ki a Vigília Possonyi László
 szerkesztésében. Az egész kötetet a ju-
 biláló nagy költő életműve méltatásá-
 nak szentelte a magas színvonalu ka-
 tolikus folyóirat szerkesztősége. Be-
 vezetében Alszegey Zsolt professzor a
 költő három arcát mutatja be: a hit,
 remény, szeretet költőjét, a végeket
 járó Mécs Lászlót s a gondolatok po-
 táját. Reményik Sándor megemlékezé-
 sében a költő vall a költőről, majd
 Mécs Imre, a költő testvérhúgja idézi
 fel cikkében a gyermekkort s annak
 elhatározó élményeit, Semetkay József
 a diáktárs szeretetével a Kassai diák-
 évek távlatában mutatja be a költőt,
 Ábrahám Ambrus pedig Mécsről, a
 premontrai noviciusról, a pesti egyete-
 mi évekről emlékezik meg, Rácz Pál
 Mécs gondviseléséről küldetéséről ír
 a felvidéki magyarság, majd a trian-
 oni magyarság életében, amelynek egyik
 ébresztője, ösztönzője volt. A jubileu-
 mi szám befejező cikkét Angyal Imre
 írta Mécs gazdag költői világról tár-
 ja fel a szerző kritikai készséggel meg-
 irt alapos tanulmányában.

Összinté mozikritika

„A Vadrózsa” a Beivárosi Mozgóban

Nem árt, ha néha-néha régebbi fil-
 mekben is részünk van. Sok olyan ré-
 gebbi magyar film készült az utóbbi
 években, amelyek nem juthattak el
 hozzánk és amelyek a mai magas
 művészi nivón álló magyar filmekben
 az átmenetet képezték. A Vadrózsa is
 ilyen film. Legnagyobb értéke Dayka
 Margit, a Vadrózsa, egy kis vidéki va-
 dóc, aki bűbajos együgyűséggel de-
 ritál kedvre a nézőt. Nagyszerű Vizváry
 Mariska, Simor Erzsébet, Lehotay, Rózsa-
 hegyi, a két fiatal Pethes és Perényi
 is. A film előtt érdekes filmhíradókat
 vetítenek.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, JUNIUS 8.
Budapest I.

- 8.00 Ebresztő. Szózat. Hangemezek.
8.45 Hírek.
9.00 Göög katolikus egyházi ének és szentbeszéd a főutcai Szent Flórián-templomból.
10.00 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Frédikái: Tavaszy Sándor dr. kolozsvári teológiai akadémiai tanár.
11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a kir. udvari és vártemplomból. A szentbeszédet Pusztai Sándor dr. mondja.
12.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
12.30 Cselényi József és Nagy Mária magyar nótákat énekel, kíséri Farkas Béla cigányzenekara.
13.45 Hírek.
14.00 Hanglemezek.
15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata.
15.45 Beszkártya-zenekar.
16.30 Az építőipari pálya. Tóbiás László, a felső építőipari iskola igazgatójának előadása.
17.00 Hírek.
17.20 Honvédműsor.
18.00 Falusi gyerekek. Illyés Gyula elbeszélése.
18.25 Magyar tárogatónégyes.
18.45 Telesi Pál gróf, a földrajztudás. Halász Gyula előadása.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Eljen az egyenlőség. Vigjáték négy felvonásban.
21.00 Hangképek vasárnap sportjáról. Beszél Pluhár István és Legényei József dr. Majd: Sport- és löversenyeredmények.
21.40 Hírek.
22.10 Báthy Anna énekel Dohnányi Ernő zongorakísérettel.
22.35 Hanglemezek.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Horváth Elemér cigányzenekara.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 11.00 Tűzharcosok disztáborozása Újvidéken. A közvetítést vezeti Budinszky Sándor.
12.05 Levente rádióféltóra.
15.05 A Nagykőrösi Református Tanítóképző Intézet Énekkara. Vezényel Márton Barna.
17.00 Szalonötös.
18.00 Ifj. Jahn Antal harmonikaszmái
18.20 A magyar királysírok sorsa. — Irta Deresényi Dezső dr. Felolvasás.
18.45 Timkó Margit magyar nótákat zongorázik.
19.00 Táncclemezek.
20.00 Hírek.
20.10 Melles Béla-zenekar.
21.10 Meddó sziv. Irta Lovass Gyula. Felolvasás.

HÉTFŐ, JUNIUS 9.
Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Ferenc József koronázása. Szentgyörgyi Elvira előadása.
10.45 Alsólendva. Irta D. Komjáthy Vilma. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz.
12.10 Horváth Rezső cigányzenekara.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képerkeztes

Falburkoló üvegcsempék
gyári lerakata

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

- 13.30 A Rádió Szalonzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Hanglemezek.
16.15 Diákféltóra.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek.
17.15 Illiczky László szalonzenekara.
17.45 A szonokot számosan üdvözlők. (Történetek a parlament életéből) Bory István dr. előadása.
18.15 Berlioz: Benvenuto Cellini — nyitány. (Előadják a Bertini Filharmonikusok, Erich Kleiber vezényletével.) Hanglemezek.
18.30 Bereg vármegye a negyvenes években. Kozma György előadása.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Az Operaház június 1-i előadásának közvetítése. Hangfelvétel. A mosoly országa.
21.40 Hírek.
22.10 Farkas Jenő cigányzenekara.
22.30 Utazás a Balaton körül. Tóth Lajos előadása.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.30 Pátia táncclemezek.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 19.00 Schmelowsky Wolf Pál mélyhegedűn játszik, zongorakísérettel.
19.30 Német nyelvoktatás.
20.00 Hírek.
20.10 Szórakoztató zene. Hangfelvétel.
20.10 A gőzvasut feltalálójá. (Emlékezés Stephensonra, születése 150. évfordulóján). Irta Sztrókay Kálmán, Felolvasás.

KEDD, JUNIUS 10.
Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Történet az állatvilágból: Tüskés Pali újabb kalandjai. Irta Nyáry Andor. Felolvasás.
10.45 Divattudósítás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz.
12.10 Országos Postászenekar.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Vitéz Pappné Kovács Edit zongorázik.

- 14.00 Kóry Erzsébet hegedű, zongorakísérettel.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Mikulaj Gusztáv szalonzenekara.
15.40 Mit főzzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
16.10 Gyermekdelután. Baiatoni vídamságok. Kilián Zoltán hangképsora. Közben előadásra kerül Márkus Dezső: Balatoni kaland c. dalos rádiójátéka. Előadják a gyermekszereplők.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek.
17.15 Mindnyájunk gondjai. A közellátási szolgálat közleménye. Felolvasás.
17.30 Mursi Elek cigányzenekara.
18.00 Olaszország a második világháborúban. Irta Suhay Imre nyug. altábornagy. Felolvasás.
18.30 A József nádor 2. honvédegyalozred zenekara.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Zsvivajgó természet. Bajor Gózi Kosztolányi prózát mond.
19.45 A régi Király színház. Fellegi Teri énekel, kíséri a Balázs négyes.
20.10 Strauss Richárd hangverseny.
21.40 Hírek.
22.10 Párducok a fővárosban. Közvetítés a Fényes nagyvírcsúszól. Beszél Budinszky Sándor. Hangfelvétel.
22.30 Buttola Ede táncclemezek játszik
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Lakatos Misi és Lakatos Tóni cigányzenekara muzsikál.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 17.15 Mursi Elek cigányzenekara.
17.30 Ruszin hallgatóinknak.
18.00 Erdélyi népdalok. Sántha Ilona énekel zongorakísérettel.
18.30 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági felőrája.
19.00 A József nádor 2. honvéd egyalozred zenekara.
19.30 Francia nyelvoktatás.
20.00 Hírek.
20.10 A Rádió Szalonzenekara.
21.10 A Cinquecento. Huszti Dénes dr. Olasz századok c. előadásorozatának IV. része.

SPORT

Ujvidék labdarugócsapatát látja vendégül a NAC

Vasárnapra nagyszerű műorról gondoskodott a NAC. A hosszú rab-ságból felszabadult Délvidék legkiválóbb labdarugóit hívta meg egy barátságos mérkőzésre. Ujvidék válogatottja ugyanis méltán fogja képviselni a délvidéki labdarugást. Az UAC, néhány héttel ezelőtt mint Vojvodine, még a szerb első ligában szerepelt szép sikerrel s az ötödik helyezést érte el.

Az újvidékiek szombaton délután érkeznek s a NAC ünnepélyes fogad-

tatást készít elő. Az állomáson várni fogja a szövetség, valamint minden váradi egyesület kiküldöttje. A NAC ezúton is felkéri a sportszerető közönséget hogy a fogadtatáson minél nagyobb számban vegyen részt. Az érkezés idejét holnapi számunkban közöljük.

Mérkőzés előtt ünnepélyes zászlócsere is fog lezajlani.

Ezt megelőzően pedig Debrecen város ifjúsági csapatával méri össze erejét a NAC ifjúsági

Vasárnap indulnak a selejtező küzdelmei

Ismeretes, hogy a labdarugószövetség döntése értelmében a NAC nagyszerű eredményei folytán elkerülte a selejtezőt és egyenesen beosztották a Nemzeti Bajnokság első osztályába. A zöld-fehérek helyére a Kolozsvári AC került. Így tehát a második NB I. csapat kérdése az NSE, KAC, MSE és Textil körmérkőzésén fog eldőlni.

A selejtező mérkőzések első fordulójára vasárnap, június 8-án kerül sor, amikor is Kolozsváron a KAC—MSE, Sepsiszentgyörgyön pedig a Textil—NSE méri össze erejét.

A KAC—MSE mérkőzés esélyese a felfejlődött kolozsvári együttes, bár a marosvásárhelyiek csaknem veretlenül nyert valamennyi bajnoki mérkőzését csoportjában.

Az NSE—Textil mérkőzésen a nagybányaiaknak győzni kell, bár szívesebben van a csapat. A helyieknek kevés reménye van a meglepetésre.

Papírforma szerint az NSE—KAC találkozáson dől el, hogy melyik csapat fogja képviselni jövőre a NAC mellett az erdélyi labdarugást az első osztályban.

Nagyvárad

thj, város új utcaelnevezéseivel
megjelent térkép ára:
fekete nyomással 1.60 P
színes nyomással 2.—

Június 14 és 15-én Kolozsváron vendég-szerepel a NAC

Már az elmúlt héten megírtuk, hogy a NAC június 14-én és 15-én Kolozsváron vendég-szerepel. Most hivatalosan is értesítették a zöld-fehérek Kolozsvárt, hogy a meghívást elfogadják. Első nap a KEAC, másodnap a Haggibor ellen mérkőznek. Vendég-szereplésüket nagy érdeklődés előzi meg.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér,
Álláskeresőknek 25 százalék engedmény

Lakás

Egy vagy kétszobás modern, összkomfortos lakást keresek központhoz közel. Ügynököt díjazok. Cimeket a kiadóba kérek. 612

Keresztény családnál különbejáratu szép kis butorozott szobát keresek központhoz közel. Cimeket: Kossuth Lajos u. 6. Házfelügyelőhoz. 606

Különféle

Váradi fetelep új telefonszáma:
16—50. 567

Szabó Ferenc okl. gyorsírástanító elköltözött Beóthy Ödön utca 25. szám alá Kezdők, haladók és beszédírók képzését, gépirás- és helyesírás tanítást jutányosan vállal. 607

Kultura Középiskolai Magantanyolyam gyors, lelkiismeretes, eredményes. Budapest. Mester u. 4. IV—3. (Valaszbélyeg). 398

Adás-vétel

Basznált férfiruhát prima anyagból cicsón csak Molnárnál vehet. Bémer tér 1. udvarban. Ruhákért magas arat fizetek. 585

Aranyat briliánst, ezüstöt magas áron veszek. órák, ékszer javítok. — Gyenge Istvan ékszerész, Rákóczi u. 19

Kertes magánház Rét utca közelében eladó. Érdeklődni Balassa tér 3. szám, ajtó 2. 604

Keresünk megvételre jó karban lévő cséplőlevátort. Ajánlatokat Nagycsáki uradalom Intézetébe, Nagycsáki, u. p. Nagyléta címre kérjük. 595

Állást nyec

Fodrásznő és borbélyegéd jó munkás azonnal felvétetik. Roszler, Csáky u. 10. 309

Szemfedél himzönöket felveszek. — Szegő, gróf Tisza István ut 25. 611

Ügyes rikkancs fiu azonnal felvétetik fix fizetéssel a Gilányi uti újság-bődéhez. 610

Laparusításra rikkancsok fix fizetéssel felvétetnek. Jelentkezni a kiadóhivatalban. 587

Kiadótulajdonos:

SENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.